

چرا حضرت علی (ع) در کتب البلاغه به واقعه کربلا غایب است و استاد
و استدلال بنموده است؟

کسی که چنین شبهه ای را وارد می کند عذر می کند به امام علی (ع) یا علم خودشان
کتاب کتب البلاغه را نوشته اند و این تصور کلی است بلکه کتب کتب البلاغه فرقیات
امام علی (ع) است که به دست مرحوم سید رضی بعد از ۳۶۰ سال از سعادت
امام علی (ع) نوشته شده است و خود مرحوم سید رضی می فرماید در مقدمه کتب البلاغه
که من کتبش از فرقیات امام علی (ع) را اندکم چه با هم آنچه که من می آوردم
بیشتر از آن چیزی ها باشد که من آوردم بنابراین با آن که در واقعه
کربلا غایب است نمی توان نتیجه گرفت که امام علی (ع) این محرم استدلال کرده
است. بسم امام علی (ع) در مواضع دیگر به غایب است استدلال کرده است

منابع عبارتند از: ۱- کتب حدیث در آفاق حدیث ۲- کتب حدیث در آفاق حدیث
۳- کتب حدیث در آفاق حدیث ۴- کتب حدیث در آفاق حدیث
۵- کتب حدیث در آفاق حدیث ۶- کتب حدیث در آفاق حدیث
۷- کتب حدیث در آفاق حدیث ۸- کتب حدیث در آفاق حدیث
۹- کتب حدیث در آفاق حدیث ۱۰- کتب حدیث در آفاق حدیث
و سبب فقه

احتجاجات به حدیث غدیر

۱ - احتجاج امام علی علیه السلام

امام علی علیه السلام بعد از وفات پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله در هر موقعیتی که مناسب می‌دید، حقانیت خود را از هر راه ممکن به اثبات می‌رساند که از آن جمله، تذکر به حدیث

۲۴ نوامبر ۲۰۲۴ ۲۱:۲۲

غدير و ولايت خود است. اينک به مواردی اشاره می‌کنیم:

الف - روز شورا

خطیب خوارزمی حنفی و حمّوئی شافعی با سند خود از ابی الطفیل عامر بن واثله نقل کرده‌اند که گفت: من در روز شورا کنار درب اتاقی بودم که علی عليه السلام و پنج نفر دیگر در آن بودند. شنیدم که حضرت به آنها می‌فرمود: «هر آینه بر شما به چیزی احتجاج خواهم کرد که عرب و عجم نمی‌تواند آن را تغییر دهد».

آنگاه فرمود: «شما را به خدا سوگند ای جماعت! آیا در میان شما کسی هست که قبل از من خدا را به توحید بخواند؟ همگی گفتند: خیر... شما را به خدا سوگند می‌دهم آیا در میان شما کسی هست که رسول خدا در حق او فرموده باشد: «من کنت مولاه فعلی مولاه، اللهم وال من والاه وعاد من عاداه وانصر من نصره واخذل من خذله، لیبلغ الشاهد الغائب، غیری؟» گفتند: به خدا هرگز. ^۱

د- احتجاج در جنگ جمل

Galaxy A15

یکی دیگر از مواردی که حضرت علی علیه السلام به حدیث غدیر غدير احتجاج نمود، در روز جنگ جمل بر طلحه بود.

حافظ حاکم نیشابوری به سند خود از نذیر ضبّی کوفی تابعی نقل می‌کند که گفت: ما با علی علیه السلام در روز جمل بودیم، حضرت علیه السلام کسی را به نزد طلحه بن عبیدالله فرستاد تا به ملاقات او بیاید. طلحه خدمت حضرت رسید. حضرت فرمود: تو را به خدا سوگند می‌دهم! آیا از رسول خدا صلی الله علیه و آله نشنیدی که می‌فرمود: «من کنت مولاه فعلی مولاه، اللهم وال من والاه وعاد من عاداه»؟ گفت: آری. حضرت فرمود: پس برای چه با من جنگ می‌کنی؟ گفت: یادم نمی‌آید. این را گفت و از حضرت جدا شد.^۲

ه- حدیث سواران در کوفه

احمد بن حنبل به سند خود از ریاح بن حارث نقل کرده که گفت: جمعی در منطقه رجبه بر علی علیه السلام وارد شدند و عرض کردند: السلام عليك يا مولانا. حضرت فرمود: «چگونه من مولای شمایم در حالی که شما عرب هستید؟» عرض کردند: ما از رسول خدا صلی الله علیه و آله شنیدیم که در روز غدیر خم می‌فرمود: «من کنت مولاه فعلی مولاه».^۳

۱. مجمع الزوائد، ج ۹، ص ۱۰۴.

۲. المستدرک علی الصحیحین، ج ۳، ص ۴۱۹، ح ۵۵۹۴؛ المناقب، خوارزمی، ص ۱۸۲، ح ۲۲۱؛ تاریخ دمشق، ج ۸، ص ۵۶۸؛ تذکرة الخواص، ص ۷۲؛ مجمع الزوائد، ج ۹، ص ۱۰۷؛ کنز العمال، ج ۱۱، ص ۳۳۲، ح ۳۱۶۶۲ و ...

۳. مسند احمد، ج ۶، ص ۵۸۳، ح ۲۳۰۵۱ و ۲۳۰۵۲؛ اسد الغابة، ج ۱، ص ۴۴۱، رقم ۱۰۳۸؛ الرياض

Galaxy A15

و- احتجاج در روز صفین

۲۴ نوامبر ۲۰۲۴ ۲۱:۲۳

سلیم بن قیس هلالی، تابعی بزرگ در کتاب خود نقل می‌کند که امیرالمؤمنین علیه السلام در صفین در میان لشکر خود بر منبر رفت و مردم را دور خود جمع کرده و برای آنان که از نواحی مختلف بوده و از آن جمله مهاجرین و انصار بودند سخن گفت: او پس از حمد و ثنای الهی فرمود: «ای جماعت مردم! همانا مناقب من بیش از آن است که احصا شود...».

در این حدیث نیز حضرت به طور تفصیل فضائل خود را بیان کرده که از آن جمله تذکر به حدیث غدیر است.^۱

۲- احتجاج حضرت زهرا علیها السلام به حدیث غدیر

شمس الدین ابوالخیر جزری دمشقی شافعی به سند خود از امّ کلثوم دختر فاطمه علیها السلام، و او از فاطمه زهرا علیها السلام نقل کرده که فرمود: «أنسیتم قول رسول الله صلی الله علیه و آله یوم غدیر خم: من کنت مولاه فعلی مولاه، وقوله صلی الله علیه و آله: انت منی بمنزلة هارون من موسی؟»^۲ «آیا فراموش کردید گفتار رسول خدا صلی الله علیه و آله در روز غدیر خم را که فرمود: هر کس من مولای اویم پس علی مولای اوست. و گفتارش که فرمود: تو نزد من همانند هارون نزد موسی هستی.»

به حدیث غدیر نیز امام حسن و امام حسین علیهما السلام تمسک کرده و احتجاج نموده‌اند.^۳